

CONCURSUL INTRAJUDEȚEAN DE MATEMATICĂ
 „VASILE DUMITRACHE”
 31 MAI 2008
 Clasa a XI-a

I. Fie șirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ $x_n = \begin{vmatrix} a+x & a & \dots & a \\ a & a+x & \dots & a \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a & a & \dots & a+x \end{vmatrix}$, $a \in \mathbb{R}$, determinant de ordin n .

Calculați:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \left[\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} \sum_{i=1}^n \frac{x_{i+1}}{x_i} \right) \right].$$

Soluție:

$$x_n = (x+na) \begin{vmatrix} \cdot & \cdot & \dots & \cdot \\ a & a+x & \dots & a \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a & a & \dots & a+x \end{vmatrix} = (x+na) \begin{vmatrix} \cdot & \cdot & \dots & \cdot \\ a & x & \dots & \cdot \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a & \cdot & \dots & x \end{vmatrix} = (x+na)x^{n-1} \quad (3)$$

puncte)

Atunci $\frac{x_{i+1}}{x_i} = \frac{x^i [x + (i+1)a]}{x^{i-1} (x + ia)} = \frac{x[x + (i+1)a]}{x + ia}$. (1 punct)

Dacă $a=0$ atunci limita este egală cu 1. (1 punct)

Dacă $a \neq 0$ $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x} \sum_{i=1}^n \frac{x_{i+1}}{x_i} = \lim_{x \rightarrow 0} \sum_{i=1}^n \frac{x + (i+1)a}{x + ia} = \sum_{i=1}^n \frac{i+1}{i} = n + \sum_{i=1}^n \frac{1}{i}$ (2 puncte)

Din criteriul lui Stolz rezulta $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{1}{i} = 0$. (2 puncte)

Atunci limita cerută este egală cu 1. (1 punct)

II. Determinați $X \in M_2(\mathbb{R})$ dacă: $X^5 = \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 6 \end{pmatrix}$

Soluție:

Fie $X = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$, $a, b, c, d \in \mathbb{R}$

$$X^5 = \begin{pmatrix} 1 & r \\ r & 1 \end{pmatrix} \Rightarrow \det X = 0 \quad (1 \text{ p.}) \Rightarrow X^2 = (a+d)X \quad (2 \text{ p.}) \Rightarrow X^5 = (a+d)^4 X \quad (2 \text{ p.}) \Rightarrow$$

$$\begin{pmatrix} 1 & r \\ r & 1 \end{pmatrix} = (a+d)^4 \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \quad (1 \text{ p.}) \Rightarrow 7 = (a+d)^4 \text{Tr}X \quad (2 \text{ p.}) \Rightarrow 7 = (a+d)^5 \Rightarrow a+d = \sqrt[5]{7}$$

$$(1 \text{ p.}) \Rightarrow X = \frac{1}{\sqrt[5]{7^4}} \begin{pmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 6 \end{pmatrix} \quad (1 \text{ p.})$$

III. Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax^3 + px + q$ ($a \neq 0$).

Dacă f admite un maxim și un minim notate respectiv cu M și m demonstrați că:

$$M \cdot m = q^3 + \frac{4p^3}{27a}$$

Soluție: Fie $M = f(x_1)$, $m = f(x_2)$, unde x_1, x_2 , sunt rădăcinile ecuației $f'(x) = 0$, adică $3ax^2 + p = 0$. (1p)

Prin urmare:

$$3ax_1^2 + p = 0, 3ax_2^2 + p = 0, ax_1^3 = -\frac{1}{3}px_1 \text{ și } ax_2^3 = -\frac{1}{3}px_2 \quad (1 \text{ p.})$$

$$\text{Deci } M = f(x_1) = ax_1^3 + px_1 + q, m = f(x_2) = ax_2^3 + px_2 + q. \quad (1 \text{ p.})$$

$$\text{Rezulta: } M = \frac{1}{3}px_1 + q, m = \frac{1}{3}px_2 + q, \quad (1 \text{ p.})$$

$$\text{deci } M \cdot m = \left(\frac{1}{3}px_1 + q \right) \left(\frac{1}{3}px_2 + q \right) = q^2 + \frac{2}{3}pq \cdot (x_1 + x_2) + \frac{4}{9}p^2x_1x_2. \quad (3 \text{ p.})$$

$$\text{Dar: } x_1 + x_2 = 0 \text{ și } x_1x_2 = -\frac{p}{3a}. \quad (1 \text{ p.}) \text{ Rezulta ca:}$$

$$M \cdot m = q^2 + \frac{2}{3}pq \cdot 0 + \frac{4}{9}p^2 \cdot \left(-\frac{p}{3a}\right) = q^2 - \frac{4p^3}{27a}. \quad (2 \text{ p.})$$